

**Program wychowawczo – profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 29 im. T. Kościuszki
w Rzeszowie**

Rok szkolny 2024/2025

Podstawa prawna:

- Ustawa z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
- Ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2021 r. poz. 1915 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9.08.2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31.02.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)
- Ustawa z 26.01.1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. 2021 r. poz. 1762 ze zm.)

- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Powszechna z 1948 r.
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)
- Ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.)
- Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
- Ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276)
- Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
- Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 ze zm.)
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- Wytyczne MEN, MZ i GIS dla szkół podstawowych, zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną COVID- 19 (źródło: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wytyczne-sanitarne-dla-szkol-przedszkoli-i-placowek--aktualizacja>)
- Kierunki nadzoru właściwego kuratora oświaty w roku szkolnym 2024/2025
- Statut szkoły
- Standardy Ochrony Małoletnich
- **Diagnoza potrzeb w zakresie wychowania i profilaktyki**

(Program wychowawczo – profilaktyczny opracowuje się na podstawie planu pracy szkoły. Poza tym wymaga również wcześniejszej diagnozy potrzeb i oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli. Na diagnozę składają się wyniki i wnioski z realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego z poprzedniego roku szkolnego, wyniki i wnioski z realizacji planu nadzoru pedagogicznego w szkole, wnioski z zajęć

pozalekcyjnych, wycieczek, uroczystości, wywiadówek, ... Wszystkie działania w szkole powinny być analizowane, przedstawione zainteresowanym stronom oraz wykorzystane przy konstrukcji planu wychowawczo – profilaktycznego na następny rok).

• **Działania w zakresie wychowania i profilaktyki**

Główne cele działań wychowawczo – profilaktycznych	Realizacja celów (przewidywana wiedza, zachowania, przekonania, umiejętności uczniów, ...) Po realizacji programu, uczeń:
<p>Rozwijanie umiejętności myślenia przyczynowo - skutkowego w procesie uczenia się i w podejmowaniu decyzji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności organizowania uczenia się i efektywnego spędzania wolnego czasu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zauważa wpływ własnych decyzji na wyniki w nauce. • Analizuje skutki własnych działań i decyzji. • Potrafi myśleć krytycznie i podejmuje decyzje w procesie uczenia się. • Docenia wartość czasu wolnego i umie ten czas właściwie spędzać. • Zna różne drogi zdobywania wiedzy, korzysta z nich wg potrzeb. • Rozumie skutki wagarów, docenia rzetelność i sumienność w zdobywaniu wiedzy. • Zdobywa kolejne umiejętności ku samodzielności. • Radzi sobie z sukcesem i porażką. • Jest świadomy korzyści wynikających ze zdobywania wiedzy. • Zna pojęcia własności intelektualnej. • Rozumie pojęcie higieny pracy, stosuje jej zasady. • Jest świadomy prawnych konsekwencji niewłaściwego postępowania i stwarzania sytuacji niebezpiecznych dla zdrowia i życia innych osób. • Zdaje sobie sprawę z zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania ze środków masowego przekazu, w tym przede wszystkim z internetu (m.in. portali społecznościowych, aplikacji, gier promujących przemoc i agresję, treści pornograficznych).

<p>Poznawanie i szanowanie praw człowieka, dziecka, ucznia, obywatela.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zna podstawowe dokumenty dotyczące praw człowieka. • Zna i rozumie zapisy ustawy o Standardach Ochrony Małoletnich • Rozumie wartość praw człowieka w kontekście historii naszego narodu oraz innych ludzi. • Zna prawa i obowiązki ucznia, człowieka, obywatela. • Zna i rozumie wartość patriotyzmu, tradycji, kultury, języka dla siebie i wszystkich Polaków. • Bierze udział w świętach i rocznicach ważnych dla naszego narodu. • Wie, co to jest prawo i zna skutki jego łamania (przestrzega przepisów, regulaminów, zasad,...). • Rozumie wpływ jednostki na społeczeństwo. • Zdobywa wiedzę na temat demokracji. • Zna wyjątkowych Polaków, ich osiągnięcia i wpływ na historię lub cywilizację. • Buduje swój system wartości na osiągnięciach wielkich ludzi. Szuka wzorców i autorytetów. Ma pozytywny obraz siebie. • Wykazuje postawę akceptacji, tolerancji i szacunku wobec osób innych narodowości, wyznań i kręgu kulturowego oraz statusu społecznego. • Wykazuje postawę akceptacji, tolerancji i szacunku wobec osób z niepełnosprawnościami. • Rozumie potrzebę pomocy innym ludziom, którzy z różnych powodów takiej pomocy potrzebują. Aktywnie uczestniczy w akcjach charytatywnych.
<p>Świadome i celowe korzystanie z Internetu oraz innych mediów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jest świadomy korzyści i zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu. • Zna i rozumie pojęcie cyberprzemocy i wie, gdzie szukać pomocy w przypadku zauważenia takiego zjawiska. • Ma świadomość skutków prawnych wynikających z przemocy w sieci. • Wie, czym jest manipulacja w mediach. • Rozumie mechanizmy wykorzystywane w reklamach.

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia własną prywatność od świata wirtualnego. • Odpowiedzialnie korzysta z aplikacji, programów, komunikatorów. • Zna zasady korzystania z wiadomości w sieci (bezpieczeństwo, wiarygodność wiedzy, prawa autorskie,...) • Wie, kiedy można, a kiedy nie można korzystać z Internetu oraz innych mediów. • Zna zasady higieny pracy przy komputerze. • Zdaje sobie sprawę ze zdrowotnych i społecznych konsekwencji nadmiernego korzystania z internetu. • Zna i potrafi rozpoznać symptomy świadczące o uzależnieniu od aktywności w Internecie oraz wie, gdzie szukać wsparcia i pomocy.
Rozumienie pojęcia kultury osobistej.	<ul style="list-style-type: none"> • Zna podstawowe zasady komunikacji międzyludzkiej (w tym dbałość o kulturę języka). • Umie właściwie się zachować w codziennych sytuacjach (m.in. używanie zwrotów grzecznościowych) • Wie, jak należy się zachować w środkach komunikacji publicznej, w miejscach użytku społecznego, instytucjach kultury, itp. • Umie witać się i żegnać z różnymi osobami w różnym wieku (np. jak się zwracać do różnych osób) • Wie, w jakich miejscach należy wyłączyć lub wyciszyć telefon. • Rozumie, że strój jest wyrazem szacunku wobec innych. • Umie właściwie zachować się przy stole. • Rozumie, że higiena osobista jest też elementem kultury osobistej. • Szanuje każdego człowieka bez względu na jego wiek, płeć, kolor skóry, religię. • Ma świadomość, że kultura osobista obowiązuje wszystkich, wszędzie i zawsze. • Szanuje mienie szkoły oraz cudzej własności, nie zabiera i nie niszczy przedmiotów należących do innych osób.
Rozumienie szkodliwości uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie uzależnienia. Unika zachowań ryzykownych. • Posiada wiedzę na temat różnych rodzajów uzależnień, w tym m.in. substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, tytoniu), behawioralnych (uzależnienie od komputera, hazardu, gier). • Bierze udział w różnych formach oddziaływań profilaktycznych związanych z uzależnieniami, organizowanych na terenie szkoły.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ma świadomość szkodliwości różnych substancji psychoaktywnych. • Rozumie, że asertywność jest siłą, a nie słabością. • Zdobywa wiedzę na temat uzależnień. • Dokonuje właściwych wyborów opartych na wiedzy. • Wie, jak i gdzie szukać pomocy w trudnych dla niej/niego sytuacjach. • Potrafi gromadzić argumenty do dyskusji, umie racjonalnie bronić własnego zdania czy stanowiska w dyskusji na temat uzależnień. • Ma świadomość wpływu alkoholu, narkotyków czy tytoniu na zdrowie i sprawność człowieka. • Rozumie wpływ spożywania napojów energetycznych na młody organizm.
<p>Rozumienie rodziny jako wartości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie rodzinę jako cenną wartość dla każdego człowieka. • Rozumie rolę rodziny w środowisku lokalnym. • Wie, czym są więzi rodzinne. • Ceni tradycje rodzinne, związane są z tym rytuały i święta. • Rozumie, czym są prawa dziecka w rodzinie. • Jest świadomy, że każdy członek rodziny (również dziecko) ma swoje obowiązki. • Wie, jakie wsparcie może otrzymać w rodzinie. • Rozumie i ceni wartości wynikające z relacji w rodzinie (w tym również w przypadku rodziny wielopokoleniowej). • Rozumie, że w każdej rodzinie zdarzają się sytuacje trudne (choroba, zmęczenie, rozłąka,...) • Rozumie pojęcie <i>empatia</i>.
<p>Dbalność o przyrodę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie, że człowiek jest częścią przyrody. • Wie, jak dbać o środowisko naturalne.

	<ul style="list-style-type: none"> • Wie, jak należy segregować odpady. • Rozumie, czym jest ekologia. • Rozumie szkodliwość nieodpowiedzialnych zachowań człowieka (śmiecenie, rozpalanie ognisk, wypalanie traw,...) • Szanuje zwierzęta, rozumie ich inne potrzeby niż potrzeby człowieka. • Potrafi znaleźć alternatywne rozwiązania oparte na ekologii- na przykład używanie wielorazowych śniadaniówek zamiast jednorazowych woreczków, używanie wielorazowych worków zamiast plastikowych reklamówek, itp. • Bierze aktywny udział w akcjach związanych z ekologią. • Rozumie konieczność oszczędzania wody i żywności. • Zna i szanuje przyrodę w swoim środowisku i regionie.
--	--

<p>Rozumienie zjawisk i problemów otaczającego świata (w tym takie zjawiska jak pandemia, terroryzm, wojna,).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcia zgody i tolerancji w życiu społecznym. • Rozpoznaje przemoc, terroryzm czy agresję. • Zna międzynarodowe instytucje, które dbają o pokój na świecie. • Bierze udział w wydarzeniach związanych z prawami człowieka, wolnością, tolerancją. • Przyjmuje właściwą postawę wobec osób chorych, starszych i niepełnosprawnych. • Jest świadomy największych problemów społecznych na świecie takich jak głód, epidemia, wojna. • Ma świadomość, że jego zainteresowania i uzdolnienia mogą decydować o jego decyzjach zawodowych. • Ma świadomość wartości pracy człowieka i roli w społeczeństwie. • Zna charakter własnego miasta czy regionu. Zna ich historię i walory turystyczne. • Udziela się społecznie, bierze udział w akcjach charytatywnych. • Zna zasady i normy społeczne oraz rozumie znaczenie kultury osobistej w kontaktach międzyludzkich.
---	--

<p>Dbłość o zdrowie i bezpieczeństwo wlasne oraz innych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zna podstawowe zasady pierwszej pomocy przedmedycznej. • Wie, czemu sluży numer ratunkowy 112. • Radzi sobie ze stresem. • Wie, na kogo moze liczyc w trudnych sytuacjach. Jest swiadomy tego, ze nie ma sytuacji bez wyjścia. • Rozumie potrzebę szczepień ochronnych • Prowadzi aktywny tryb życia. • Db o zdrowie, kondycję i estetykę. • Posiada wiedzę na temat zdrowego odżywiania. • Rozumie potrzebę aktywnego odpoczynku. • Stosuje nawyki higieny osobistej. • Jest swiadomy konsekwencji prawnych związanych z podejmowaniem działań niezgodnych z prawem.
<p>Integracja w klasie i w szkole. Rozumienie wartości pracy zespołowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie wartość pracy zespołowej. Współpracuje w zespole. • Rozpoznaje własne potrzeby i rozumie potrzeby innych. • Unika konfliktów i jest otwarty na rozwiązywanie problemów w grupie. • Poznaje zasady negocjacji i mediacji. • Wie, jak zawierać kompromisy. • Zauważa mobbing w grupie rówieśniczej. • Bierze udział w różnych wydarzeniach klasowych i szkolnych. • Docenia wartość przyjaźni. • Rozumie potrzebę pomocy koleżankom i kolegom. • Szanuje poglądy innych. • Zna pojęcie nękania rówieśniczego, potrafi rozpoznać symptomy tego zjawiska oraz wie, gdzie udać się po pomoc.

	• Reaguje na krzywdę innych osób, wie, jak zachować się w takich sytuacjach, gdzie szukać pomocy i wsparcia oraz jest świadomy skutków biernego uczestnictwa.

- **Uwagi do realizacji programu:**

- Konstrukcja programu wychowawczo – profilaktycznego powinna być poprzedzona diagnozą potrzeb wychowawczych w szkole.
- W diagnozie biorą udział wszyscy nauczyciele, rodzice i uczniowie (ze względu na różne grupy wiekowe uczniów, można dokonać diagnozy wybiórczo).
- W planowaniu pracy z uczniami należy brać pod uwagę zalecenia wynikające z realizacji planu nadzoru dyrektora w poprzednim roku szkolnym.
- Podstawą sukcesów wychowawczych jest znajomość uczniów, ich problemów i oczekiwań.
- Nauczyciele powinni na bieżąco diagnozować potrzeby uczniów, a gdy jest potrzeba, na bieżąco go modyfikować.
- Program wychowawczo - profilaktyczny jest realizowany we wszystkich zajęciach i działaniach w szkole.
- Program wychowawczo - profilaktyczny współtworzy się i współrealizuje przy współpracy z rodzicami.
- W celu osiągnięcia celów zawartych w programie wychowawczo – profilaktycznym, zarówno nauczyciele jak i rodzice, powinni współpracować ze specjalistami (lekarze, prawnicy, psychologowie,...).
- Program wychowawczo – profilaktyczny realizują wszyscy nauczyciele.
- Treści zawarte w programie są przekazywane na wszystkich zajęciach organizowanych w szkole (w tym uroczystości, wycieczki, biwaki, akcje charytatywne,...).
- Program wychowawczo – profilaktyczny należy dostosować do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

- Realizacja programu powinna pozwolić uczniom na rozumienie siebie i otaczającego świata. Powinna łagodzić napięcia i stresy, odpowiadać na nurtujące młodych ludzi pytania.
- Formy pracy z uczniami pozwalają budowanie więzi ze szkołą, jego tradycjami i wartościami.
- Po zakończeniu roku szkolnego należy zebrać wyniki i wnioski z realizacji programu, które są podstawą pisania programu w następnym roku szkolnym.
- **Sposób realizacji programu:**
 - Treści programu są realizowane przez łączenie treści z podstawy programowej oraz z uwzględnieniem szkolnego zestawu programów nauczania.
 - Przy planowaniu zajęć nauczyciele biorą pod uwagę zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach.
 - Ważnym aspektem realizacji programu jest wykorzystanie bazy lokalowej i materiałowej szkoły.
 - Program jest realizowany zarówno na lekcjach, jak i poza nimi.
 - Przy pracy należy wykorzystać zainteresowania uczniów.
 - W celu realizacji programu, nauczyciele współpracują z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
 - Przy pracy z uczniem wskazane są metody aktywizujące.
 - Przy realizacji programu należy uwzględnić nowe technologie.
 - Metody i formy pracy wybiera nauczyciel. Dostosowuje je indywidualnie do potrzeb i możliwości każdej klasy.
 - Przy realizacji programu należy pamiętać o indywidualnym podejściu do każdego ucznia.
 - Przy realizacji programu nauczyciele biorą pod uwagę indywidualną sytuację ucznia, jego problemy rodzinne lub zdrowotne, sytuację bytową.
 - Przy planowaniu pracy nauczyciele dostosowują program do potrzeb i możliwości uczniów.

- Przy realizacji programu nauczyciele dbają o aktywność uczniów zarówno w szkole jak i poza nią. Uczniowie biorą udział w regionalnych uroczystościach, akcjach charytatywnych, zbiórkach dla potrzebujących, rocznicach.
- Inne formy realizacji charakterystyczne dla specyfiki szkoły.
- **Zakres wspomagania rodziców**

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Komunikacja szkoła - rodzice.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dopracowanie zasad komunikacji (uwzględnienie ewentualnego nauczania zdalnego). 2. Ustalenie zasad współpracy z rodzicami uczniów z Ukrainy. 3. Dopasowanie terminów i formy spotkań z rodzicami. 4. Zapoznanie rodziców z prawem wewnętrznym w szkole. 5. Przekazanie rodzicom obowiązujących regulaminów. 6. Przekazywanie rodzicom informacji na temat innych instytucji wspierających pracę szkoły, pomoc w organizowaniu potrzebnych dokumentów, udzielanie porad i wskazówek.
Wspieranie rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wskazywanie możliwości pomocy dziecku, organizacja spotkań z pedagogiem, logopedą, psychologiem,... 2. Pomoc przy kontaktach rodziców z instytucjami wspierającymi pracę szkoły. 3. Pomoc w wyborze zajęć pozalekcyjnych, organizacji zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły. 4. Udzielanie rad, wskazówek, spostrzeżeń oraz wymiana informacji na temat funkcjonowania ucznia i udzielania mu pomocy.
Pomoc w zakresie wychowania (w tym pomoc zdrowotna i materialna).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca w zakresie ustalenia podstawowych potrzeb dziecka. 2. Wskazywanie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej lub materialnej. 3. Pomoc w rozpoznaniu uzdolnień i pasji dziecka.

Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania dziecka.	1.	Organizacja spotkań indywidualnych rodziców ze specjalistami (pedagog, psycholog,...).
	2.	Organizacja szkoleń, wykładów, warsztatów.
	3.	Proponowanie ciekawych artykułów, książek, programów.
	4.	Zapraszanie rodziców na uroczystości szkolne.

• **Zakres wspomaganie nauczycieli**

Obszar wspomaganie		Sposób realizacji
Realizacja działań wychowawczo – profilaktycznych.	1.	Organizacja współpracy nauczycieli.
	2.	Wsparcie metodyczne.
	3.	Rozbudowanie bazy szkoły po wcześniejszej konsultacji z nauczycielami.
	4.	Zespołowe rozwiązywanie problemów wychowawczych
	5.	Rozbudowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym.
Komunikacja nauczyciel – rodzice; nauczyciel - uczniowie.	1.	Dopracowanie kanałów komunikacyjnych
	2.	Niwelowanie bariery językowej przy współpracy z rodzicami uczniów z Ukrainy (wsparcie tłumaczy).
	3.	Dopasowanie terminów i formy spotkań z rodzicami do organizacji pracy w szkole i potrzeb rodziców.
	4.	Przekazanie niezbędnych materiałów do zapoznania rodziców z prawem wewnętrznym w szkole.
Pomoc nauczycielom wspierającym rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	1.	Przekazywanie informacji dotyczących dostępności do specjalistów takich jak pedagog, logopeda, psycholog.
	2.	Organizacja współpracy z instytucjami wspierającymi pracę szkoły.
	3.	Pomoc w organizacji zajęć pozalekcyjnych.

	4.	Dzielenie się wiedzą, udzielanie rad, wskazówek oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.
Pomoc przy organizacji pomocy zdrowotnej i materialnej rodzicom.	1. 2.	Wspieranie diagnozowania podstawowych potrzeb dziecka. Wskazywanie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej lub materialnej.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania i profilaktyki przy pracy z uczniem.	1. 2. 3.	Organizacja spotkań, szkoleń, warsztatów, studiów podyplomowych. Doposażenie biblioteki. Zwiększenie dostępności do nowych technologii.

DYREKTOR
 Szkoły Podstawowej Nr 29
 im. Tadeusza Kościuszki w Rzeszowie

 mgr Jerzy Wójcik